

„POKROK“ vychádza každý piatok

Adresa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík Uh. Skalica (Szakolcza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

VOJNA.

Telefonické rozkazy v ruskom tábore na bojišti v Asii.

Prítomný obrázok predstavuje nám ako ruský dôstojníci s návršia pozorujú polohu armády na bojišti a rozosielať telegrafické rozkazy.

Zprávy o ruských válečných loďach: Zo Singapore telegrafujú 10. apríla, že o pol druhej popoludni videli baltickú flottu sedem míľ od brehov. Flotta kúri hnedým uhlím, preto vidno z ďaleka dym. Štyridsať osem lodí plavalo po štyri v jednom rade, pohľad na ne bol uchvacujúci. Ruský konsul išiel ku flotte a oddal depeše na torpedovú loď. Flotta sa nezastavila. Na blízko nesmel nikto prísť, len loďka konsula a dopisovateľa Reuterovskej korešpondenčnej kancelárie,

Kuropatkin telegrafoval cárovi, že officieri tretieho armádneho sboru prosia sdeliť cárovi, že sú všetci hotoví umrieť za otčinu a sú presvedčení o víťazstve ruských zbraní, len k tomu treba času.

Jozef Juraj Strossmayer.

S veľkým zármutkom stojíme u rakve veľkého biskupa Strossmayera. Neľútostná smrť vyrvala starčoka 90 ročného náhle z radu živých. V ňom ztratili sme my Slováci priateľa uprimného, ztratila cirkev veľkého kňaza, jakých na biskupských stoloch málo sedí a horvatský národ ztratil najlepšieho, najvinikajúcejšieho syna, jakého kedy matka porodila. Zomrel v ňom jeden z najväčších mužov stotolia, priateľ všetkého krásneho, šlachetného, otec národa, štedrý dobrodinca, ktorý na kresťanskú osvetu a vzdelanosť toľko urobil pre Horvatov, že jeho meno večne s povďakom bude vryté v dejinách pobratimského národa.

Celé Horvatsko je v smútku. Priateľ, nepriateľ vzdáva hlbokú úctu pamiatke veľkého muža a uznáva jeho veľké cnosti vynikajúce vlastnosti.

Jeho život nech i nás vbudzuje k skutkom šlachetným. Večná mu pamäť!

Jozef Juraj Strossmayer narodil sa roku 1815. Už v utlej mladosti vynikol neobyčajným nadaním a usilovnosťou. Vstúpil do stavu duchovného. Po vysvätení odišiel do Viedne a dosiahol tam hodnosť doktora theologie a filosofie. Uchádzal sa potom za profesora dogmatiky na pešťanskom vysokom učení. Prácu, o ktorú sa uchádzal bola tak vynikajúca, že vzbudila obdiv jeho vrchnosti a upútala širokú pozornosť na neho. Desť skoro bol vymenovaný za riaditeľa „Frintanea“ vo Viedni. Účinkovanie jeho zjednať mu tam toľko zásluh, že v 35 roku bol vymenovaný za biskupa v Djakove.

Uporiadajúce dôchodky statkov biskupských, začal vyvíjať blahodárnu činnosť nielen v svojej diecese, ale v celom Horvatsku. A to nielen jako arcipastier, ale i jako politik. Bol mocným obrancom Horvatov proti ponemčovaniu, zostal mocným obrancom ich i proti pomadžarčeniu.

Na vzdelanostné snahy Horvatov, obetoval plnými rukami. Nie tisíce, nie statisíce, ale milliony. Na 3 milliony je summa ktorú obetoval týmto cieľom. Je otcem, tvorcom a zakladateľom „Juhoslovanskej Akademie vied a umení v Záhrebe“ a on vystavil veľkolepú katedrálu (chrám) v Djakove. On položil výchovu svojho kňazstva na základy hlbšie, on všetko podporoval, všetko čo bolo šlachetné, čo bolo k dobru a pozdvíženiu jeho milovaného národa.

Najväčší biskup svojho národa v ňom umrel. Bratský národ horvatský utrpel smrťou jeho škodu nenahraditeľnú a v hlbokom, srdečnom smútku stojí okolo rakve svojho miláčka! Večná mu pamäť! Kiež by dobrý Boh i nám Slovákom dal čím skor a čím viac takých arcipastierov.

Bk.

Čia to vina? rodičov lebo dietok?

(Píše: Anička Kozruchových).

Otec i matka niekedy pozorujú na dietkach zvláštnu zmenu v chovaní. Dietko trati zbožnosť a stáva sa deň od dňa horším a grobiánskejšim k rodičom a iným ľuďom. V kostole chová sa ako na ulici, smeje sa a šeptá, a vôbec dáva ostatným pohoršujúci príklad. „Jak sa to ale stalo?“ tážete sa a ja zas kladím otázku vám: „Kto je toho vinou, že dietko tak spustlo?“ Na to odpovedá už zomrelý Alban Štolz vo svojom diele: „O dorostu ľudskom“ takto: Bolo by vzácnou výnimkou, keď by sa dietko nezakázalo za takých okolností. Manželia preklínajú a teremtujú nie len medzi sebou, ale tiež na dietky pri sebestenšom priestupku, chybe; a naopak je im zábavou a smejú sa tomu, keď synáček jejich dá sa do nadávania, keď opakuje hriechne výrazy otca, lebo keď sa dá do rvačky, bitky, keď po iných kamením hádže a špatnými menami ich častuje. — Keď, milí rodičia, len zriedka sa modlite a len v ustavičnej starosti a nariekaní o veci vzdajšie sotrvávate, nedivte sa, že i dietky vaše nemajú v sebe zbožnosti. Keď na révu ustavične prší a krúpobitie padá a slnko len jednú za týždň zasvieti, nemôže vydať sladkých hroznov.

Nenie lepšieho prostriedku pri dobrom vchovaní dietok, ako keď rodičia sami v nitrajšku svojou pravou zbožnosťou preniknúť sú. Vidí-li dietko rodičov svojich ráno a na večer a pri každom jedle i pri práci zbožne a vrtne sa modlíť, sopne i ono ruky svoje a každý jeho pohyb bude tomu nasvedčovať, že chce činiť, čo vidí na ostatných. Modlitby tieto nesmú byť ovšem konat sa jedine ústami, ale musia byť rozmluvou s Bohom, t. j. vynikať i slušným držaním tela a nadšením pre Boha jakožto darca všetkých darov pozemských. Učme dietky už zavčasu modliť sa „Otčenáš“ a nečakajme, až snad dietko úplne porozumí smyslu tejto modlitby Pána; Boh nebeský dobre rozumí každému tvorú a tedy i dietatu a radosť nad ním bude veľká.

Ideš-li, otče lebo matko, do chrámu Pána, vezmi so sebou i dietko svoje, i keď trebars len tvoju modlitebnú knižku ponese. Istá zbožná matka brávala útle svoje dietko do kostola a keď ľudia proti tomu reptali, hovorila: „To dietko ešte o Bohu nevie, ale Boh iste vie o ňom.“ Keď dietko v chráme Pána slušne sedí lebo stojí, keď nikoho nevyrušuje, než trpelive a rado očakáva koniec služieb Božích, už tento skutok pripísaný mu bude u Boha za zásluhu veľkú, ktorá bez odplaty nezostane. Veď slnko na oblohe svieti a ohrieva paprskami svojimi i tú najútlejšiu bylinku, keď ešte v zárodku svojom pod zemou odpočívá.

Otec nebeský žehná dietkam jako dospelým. Duša detská už zavčasu má povznášať sa k Bohu a hľadať tam, odkiaľ pre ňu všetka spása kyne.

Totko hovorí Alban Štolz. A teraz skúmajte, drahí rodičia, svedomie svoje a skoro pochopíte, čo vinou stávajú sa deti bezbožnými a v chráme Pána nechovajú sa tak, jako druhé prikázanie cirkevné od nás požaduje.

Toto nečítajte!

(Píše: Franko Rudonický).

Ano, toto nečítajte len tak ledabolo, než s rozumom a vážne. Viem, že všetci znáte, čo je: alkohol, nikotin a tuberkulosa. O týchto veciach vám chcem pár slov prehovoríť. — Antialkoholické hnutie, je veľmi spôsobné ku udusením zmáhajúcej sa tuberkulose. Ale ešte vážnejším zdá sa mi byť, utlačenie zlovyku totižto: fajčenia. Ľudia, vyhýbajte dymom preplneným izbám, hospodám. Štatistika dokazuje, že na vniroč prišli alkoholisti, zaraz i silní fajčiari boli a že z 1000 hostinčiarov 50% na suchotiny zomreli. — Tabák má v sebe pre veľký jed, menom nikotin, z ktorého 0.05 g., dľa prof. Binza, dostačí i najsilnejšieho muža zabíť. Pri nemiernom fajčení zdravie si udržať nenie možno; následok máva: náhlu, nenadálu smrť, hovorí prof. Nothnagel. Menšie, slabšie otrovenia mladších lebo starších ľudí, je dačo každodenného, len že väčšmielom iným príčinám sa pripisujú. Pálenie na jazyku, bledosť

tváre, bofosti v hlave, chladná koža, vracanie, bezsená noc, neriadne klopanie srdca, omdlievanie prezradujú otrávenie nikotinom i u tých ľudí, ktorí nefajčia, ale v dymom preplnených miestnosťach sa zdržujú a tam tabačný dym vdychujú.

Na nikotin najbohatší tabák je komissný (ordinárny) a cigarový. Mnohí fajčiari omeocneli na jazyčného lebo perného raka, lebo schválne sa otrávil tým zlovykom, že dym hltali a do pľúc vťahovali, vdychovali (brustcúgy robili). Aj „odnikotinovaný“, či na nikotin chudobný tabák je nezdravý lebo tabák pri nikotine aj iné skoro tak škodlivé látky obsahuje, ktoré s dymom do úst a so slinami do žalúdka prichádzajú. Jako užívania morfinu ťažko sa odrieka človek, podobne i fajčiari je nemožné zrieknuť sa fajčenia, bez toho, že by neomocnel. Každý deň menej a menej fajčiť vedie ku cieľu, bez všetkej námahy. Pri kúrení z fajky menej nikotinu prichádza do žalúdka, než-li pri fajčení cigár. Prof. Hueppe obzvláste upozorňuje, aby sa nefajčilo s lačným žaludkom a dosvedčuje, že obzvláste krutí fajčiari suchotinám podliehajú. Ten istý učenec vraví, že jako veľkosť spotreby mydla ukazuje kultúrny stupeň istého národa, tak náruživé fajčenie pri postupujúcom konsume tabáku, opak vzdelanosti dokazuje. Najviac sa fajčí v hospodách pri užívaní alkoholismu. Nikotinismus a alkoholismus sú tie dvojčatá, ktoré pokolenie ľudské otravujú a sozierajú.

Dopisy.

— Zo Skalice. Z nášho kasína. Mali sme krásnu slavnosť minulú nedelu v našom kasíne, akaj ešte v Skalici nebolo a tak ľahko nebude.

Minulý týždeň sme mali „inžinierské“ zasadnutie. Bolo viacej jarmakov a pili sme aldomáše v našom kasíne u pána Salamúna. Práve sme rokovali o tom, že nášmu shromaždeniu dáme volajaké meno, ako ku pr. páni majú Gvadányi ker, naši ľudia kat. kruh, družstvo, spolok atď. Aké meno máme dať našej krásnej spoločnosti? Volaktorí navrhovali, by sme sa pomenovali „spoločnosť ťazkých hlav“, iní vraj, „družstvo ku večerným opiciam“, atď.

Medzi rečami priđe medzi nás jeden pán a hovorí: „Páni moji! veľké vyznačenie sa nám dostalo, náš veľactený pán Salamún ostali mestským virilistom.“

To vám bolo ilijén, akého svet ešte neočul, všetci sme gratulovali pánu Salamúnovi a on prisľúbil, že budúcu nedelu nás pohostí.

Tak sa aj stalo. Pozvaní boli mnohí páni z dubovej ulice, čo ešte majú voľačo, mnohí páni z majirov čo mali voľačo, slovom sami stáli hostia.

Večera bela výborná, každý pil čo chcel, čo si mu srdce zažiadalo. Naš pánko držal nám krásnu reč: „Páni moji — hovoril, — toto vyznačenie, že som ostal mestským virilistom som ja nehľadal, to jedine vám môžem podakovať.“

My sme prisvedčovali: „Tak je tomu, tak, tak“. Jedon pán z dubovej volal: „Ja sám dám do roka utržiť za tú otravu 109 zlatých 50 kr.“

My sme sa nedali, a každý sme pekne vyratali, koľko ročne sme obetovali na toto virilní právo. Jeden 90, druhý 180, tretí 250 korún atď.

Ti, ktorí dávajú najviac utržiť, dostali aj pac, a korunky len tak lietaly, lebo sme boli veľmi dobrej vôle.

Zaraz pozrem ku dverám a zazrem tam pána „ktorý všetko vyšňupá“. Zasmial sa a utiekol.

„Uvidíte, — hovorim ja — že nás dá zase do „Pokroku“.“

„Nič to zato, nech len dá, hovorili ostani, aspoň sa celý svet dozvie, ako sme oslavovali virilní právo pána Salamúna.“

Je to len radosť, keď sa bratia tak pekne shodujú a v braterskej láske schádzajú.

Moja stará vždy brble, keď prídem v noci domov a pýta sa: „Pre Boha človeče, kde si bol tak dlho?“

A ja jej odpovetím: v „Kruhu“, boli tam pán dekan, pán kaplán, pán doktor a zadiškurovali sme sa. Ona na to sladko zaspí a teší sa tomu,

že má tak poriadneho manžela. Dobre že nevie v ktorom Kruhu som ja zápisníkom.

Zápisník.

— Z Častej (prešp. stol.). — Tisíc dukátov tomu, kto dokáže, že mi vo svete sme prebudená, pokročila, národ a spisbu podporujúca a udržujúca obec. Id kamkoľvek, všade stejné nariekanie, že hospodárom vysychajú peňaženky; na to pozri sa po našej osade a jej občanoch a všetko na pamäť ti uvedie to staré prislovie: „Čim diaľ, tým horšie“. Žijeme jako v árešte: „o chlebe a vode“. Veru, nedočkáme li sa lepších dôb, dočkáme sa ešte horších. — Všady nás chudobných Slovákov tisknú, tlačia, vyhrážajú sa nám, kdežto mi predsa „sme holubičí národ“. To všetko tak mi prichádza, jako v istej škole raz sa stalo. Žiak: Pane učiteľ! Pane učiteľ! — Učiteľ: čo zas je? — Žiak: Zlámal mi nedá pokoj. — Uč.: A prečo? — Žiak: Preto, že som ho kopnúl! — Podobne i na nás bromžia, nadávajú, vrestia, že im nedáme pokoja, že sa žaluujeme, sťažujeme, že si nedáme na chrbáte drevo ríbať. Pýta-li sa kto našich škrtiteľov, hej prečo sa tí ponosujú? nuž úprimná odpoveď by bola: preto že sme mi Slovákov kopli!! — Nehovorím pravdu? Druhých tisíc dukátov, kto to dokáže!

Inak u nás listonoš s roznašaním slov. novin, veľmi málo opatkov soderie. U nás málo sa číta. Nenie to chyba?! Taká osada, lebo vlastne mestečko, jako my tu sme, mala by na 500 exempl. rôznych novin, časopisov odoberať. V iných okolitých osadách so dňa na deň viac nahľadajú, že rodina bez časopisu, je jako káva bez cukru. Tak veru, prisambohu! Tretí tisíc dukátov, kto opak toho dokáže!

Stefanovský p. farár, J. Vojtech, na pokoj sa ufahujúci, bude v našom mestečku bývať.

U nás výnosný obchod by si mohol zaviesť úzenkár, mäsiar s bravčovinou, masťou a podobným tovarom. Niet takého v celom mestečku a odbyt by bol dobrý, obzvláste cez leto, keď na 200 osôb „luftárov“ u nás sa zdržuje; ale i ľud nemá kde masť kupovať. Preto, kto má podujímajúceho ducha, nech sa dostavi. Džugél.

— Z Pezinku. (Na zelenom trhu). Pán Praclík: Pane Rohlíku, nech som trdlo, ten svet je už celkom na ruby obrátený. Kto to jakživ slyšal, v stred apríla sňah a mráz, jako o Vianociách! — Pán Rohlík: No, však jestli sa to čo skôr neobrátí, tedy uvidíte, čo sa stane a presvedčíte sa, čo urobím! — Praclík: I hľa! ho! Snáď nebudete chcieť tiež i proti povetnosti robiť dajakú revolúciu? Prosím vás, čo teda friško urobíte? — Rohlík: Co urobím? Budem sa na to pár dní ešte pozerať a potom jestli to neprestane — tak — tak si toho ani viac nevšímam. nech si potom mrzne trebárs celé leto. — Praclík: Ahá, tedy tak je to? No, neviete ale ostane nič nového? — Rohlík: Poďte sem (šeptá mu čosi do ucha).

— Praclík: No, budete-li mi dovoliť len šepťat, to iste nebudeme mať nikdy žiadnu opletáčku a ani tí, čo ten „Pokrok“ tlačia. — Rohlík: (hlasite), že však elektrické osvetlenie... Praclík: Viem, viem, že v pánom sa nelíbi... Rohlík: Bo, že to i bez knotka horí a oni chcú mať knotek v tom. — Praclík: Že trotoar sa... Rohlík: Sa preloží na prostred cesty. — Praclík: Hľa, vy všetko viete. Richtig, je to pravda, že novoj továrne na hlinené náradie sa 10. t. m. základný kameň uložil? — Rohlík: Pravdaže. Veď večer bol som na hostine u Jeleňa. — Praclík: A čo sa tam tak chýrilo. — Rohlík: No, že v Pešti nosia ľudia už dokonca strakaté rukavičky. Na vrchu sú vraj biele, vospod zelené a palec je dokonca červený. — Praclík: I kuknite. To sú rukavice nacionálne. — Rohlík: A naposledy i vojsko že také dostane. — Praclík: Nemaľujte čerta na stenu. — Rohlík: Jesusná!! Tak už s Bohom. Tovarýš.

— Z okolta. Odpoveď na dopis „Zo Skalice“ č. 14. „Bylina bez príčiny sa nepohne“. To sa potahuje v dopise o „Klebetároch“. Že v mliekarni je neporiadok, o tom sa každý môže presvedčiť v nedelu popoludni a po zábave na druhý deň. V nedelu popoludni, keď sa mnoho môže predat, mliekareň je zatvorená. Čie je to škoda? Jedon pán 12. marca prijel s vlakom syra nakúpiť, mliekareň bola zam-

knúta, pred ňou mnohí čakali, čo vraj sa už viackrát stalo, každý s mrmlaním odišiel ako aj ten pán. Po dlhom čakaní prišiel učení z mliekarny; hovoril, že on nemôže nič vydať. Preto ten pán bez syra odišiel, lebo vlak nechcel čakať, až sa mliekarník voláke — pomodlí. — Aby Skalčania s mliekarnou tak nepochodili, jako zo „Šibenice“, lebo mliekarení neni ani pre vás ani pre cudzieho, lebo ani vy tam kupovať nemôžete, kedy by ste chceli; preto pánom dozorcem odporúčam, aby prisnejšie dozerali na poriadok, lebo „bez poriadku ide všetko k úpadku“. Jako by to vyzeralo, keď by aj v potravnom spolku obchodníci v nedelu popoludni sa rozprchli a po zábave modrý pondelok si urobili. *Pravda.*)*

*) Dopis tento od slova do slova sme uverejnili. V dopise minulého čísla p. pisateľ nebol mienení, ale ako vidíme aj on klebetil. Tento dopis jeho preto uverejňujeme, aby čitateľa naši videli, že aj ľudia, ktorí sú pokrstení ešte židovsky zmysľajú. Takým pánom prikázanie božie ohľadom zasvätenia sviatkov je hekuba. Ich to boli, že naši pracovníci z mliekarny sa modliť idú. „Modrý pondelok“ v mliekarni, že by bol, to je lož a klebeta, ktorú žiadon dokázať nenie vstave. Čo sa potravných spolkov týka, v celej uhorskej krajine, nikde nepredávajú v nedelu popoludni, len v Skalici od 2—5 hodiny, tu ešte nevniknul kresťanský duch do správy. Pane dopisovateľ! Nedelný odpočinok je kresťanský a ľudský a my len kresťanský a ľudský budeme jednať vždy. Anglicko má v nedelu všetky obchody zatvorené, Nemecko tiež tak, dokážte nám, že tam nenie obchod a že „upáda“, tak skloníme pred vami zástavu. Židovské zásady, ktoré len vykoristiť chcu silu ľudskú a k vóli malichernému zisku, ktorý sa cez týždeň vždy dohoní, zákony božie a ľudské nohami šliapať nebudeme. My žiadame nech sa naši pracovníci z mliekarny v nedelu aj pomodliť idú a od toho neodstúpime. Si tacuisses. *Red.*

Drobné zpravy.

— **Návrh na čase.** Krajinský uhorský hospodársky spolok upravil prosbu na vládu, aby krémy a páleničiarne v nedelu smely byť otvorené len od 4. odpoľudni do 9. hodiny večer. Prestúpenie tohoto nariadenia nech sa pokutuje prvý a druhý raz len peňažnou pokutou, ale tretie prestúpenie nech má za následok nemilosrdné odobratie licencie.

— **Vápno na stavbu** možno obdržať v pondelk lebo v útorok odpoľudni na stanici v Skalici a zbývajúce bude složené na farskom majrí. Ďalej odporúčame pánom hospodárom, aby urobili zkúšku hnojenia vápenným prachom. Ak sa niekoľko objednávk síde možno nám pri stavebnom vápne priobjednať i tento.

Správa potravného spolku v Skalici.

Chlapca s poriadneho domu prijme na učenie *Ondřej Štvertekýj, remenár (sedlár)* vo Gbelloch (Nitranská st.)

Bez práce!

(Dokončenie).

Nastala zima. Starý Popelka ešte vždy požíval pohostinstvo svojho mladého priateľa, lebo nikde žiadna príhodná práca sa pre neho nájst nemohla. Nik nechcel starého, sodraného človeka do práce prijať. Ale Popelka sa vynasnažoval, nakoľko mu bolo možno, pohostinstvo všelijakou domácou prácou odmeniť a keď inšie nebolo, pestoval malé dietky svojho dobrodinca.

Každú sobotu ale zašiel do okolitých tovární pozerat, či by nemohol v pondelok do nejakej práce vstúpiť. Aj dnes bola sobota a Popelka pochodil už niekoľko tovární, ale márne. Konečne už za súmraku vydal sa na spiatočnú cestu domov.

Silnica bola vysoko pokrytá sňahom a ľadový vietor ponášal celé chumáče zmrzlého sňahu zrovna Popelkovi do tváre. Pracno sa mu išlo; sklúčený nad nezdarom, ztratil všetku odvahu. Už ďalej nemohol pohostinstvo svojho priateľa nadužívať, veď tento mal sám so sebou a s jeho rodinou čo do činenia. Ale kam, že sa má obrátiť? — Celá bezúhonná minulosť sa

mu čo ztratený vek ukázala a zúfalosť pojala chudáka starca.

Celkom ustatý ostal stát a ťažko oddychoval. Neborák, nevládal už ďalej ísť, nohy vypovedaly službu. Ešte raz sa schopil, popošiel niekoľko krokov, ale — pred očami sa mu zatmelo, v ušiach mu začalo strašne syčať a nohy klesly. Padol a zostal bez seba ležat ako mrtvý.

* * *

Keď prišiel ku sebe, vidí sa na pohovke, v akejsi teplej a pekne zariadenej izbe. Vedľa posteli vidí postavy v panskom rúchu, ale bol prislabý, aby mohol rozoznať, kde je a čo sa s nim robí. Zavrel oči a opäť padnul v tuhý spánok.

Až precitnul, teprv mohol rozoznávať jeho okolie. Teraz ale pri jeho posteli sedeli jeho dobrodincovia a niektorí z jeho bývalých spolupracovníkov, medzi nimi zbadal i továrničského lekára.

Tento ho prezrel, tepnu skúmal a spokojno zakýval hlavou. Popelka teraz vyrozprával, čo sa s ním bolo stalo a dotazoval sa kde je? Jeho rozprávka tak dojala okolo stojácich, že mnohému ťažké slzy kanuly po tvári, ba i lekár sa musel odvrátiť, aby svoje pohnutie ukryl.

Teraz sa i Popelka dozvedel, jako sem prišiel, a kto ho zachránil.

Továrnikova manželka jela z návštevy v meste domov. Už bola noc. Naraz sa kone splašily, spýnaly sa a málem by byly aj saňky prevrtly. Kočíš vyskočil do sňahu a tu zbadal, že na ceste leží polozmrznutý jakýsi starec.

Útrpná továrnička ihned vystúpila a dala sa vo sňahu prezerat nešťastníka. Keď ocitila, že ešte žije, s pomocou kočíša naložila ho do saní, poukryvala kobercami a zaviezla domov. Tam poznali starého Popelku a vrátny rozprával panej, jakým spôsobom bol Popelka z továrny prepustený.

Pani dohovárala svojmu manželovi a na oči mu vyhodila jeho nelásku a nevďačnosť. Keď sa boli robotníci od vrátneho dozvedeli, čo sa stalo, shromáždili sa hufne na dvore továrny a žiadali si Popelku vidieť. Mnohí z nich i reptali a tvrdé slová preniesli oproti továrnikovi.

Tento, vidiac, čo jeho neláska zapríčinila, vstúpil do seba a hneď ten deň zariadil medzi robotníkmi pomocnú pokladnu pre starých a nezuživých robotníkov; sám učil základinu na tento ústav a prvým, ktorý podporu dostal, bol starý Popelka, ktorému mimo toho ešte i podomnú a ľahkú prácu poskytnul.

Pani sama ošetrovala chorého a viac ho ani z domu nepustila, chcújc napraviť, čo jej muž bol prevínil.

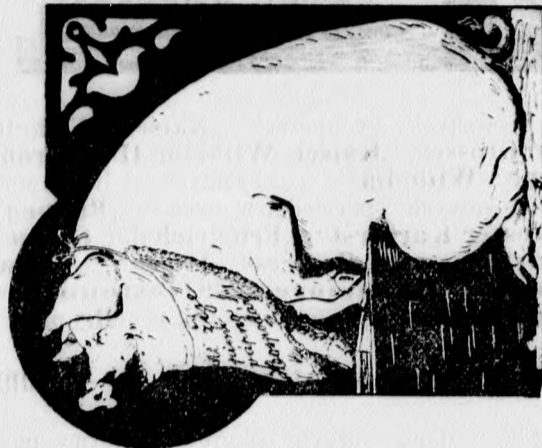
Toto je celkom jednoduchý príbeh zo života delníckeho. Je pravda, že každý prepustený nezmrzne hneď, ale však sa ani hneď nenájde tak milosrdno a láskavo smýšľajúca pani továrnička, obzvlášte v nekresťanských továrňach a preto musia vždy robotníci na to mať zreteľ, kam a ku komu idú pracovať a či jejich budúcnosť bude zabezpečená. A keď nie, nuž potom bude lepšie, keď sa obrátia inde, alebo sa sami medzi sebou združia.

Lebo niet trpkjšieho života pre robotníka, ako ostať „bez práce“. *Strýčko Ferdinand.*

Bohumír Mikyska,

kartačník a štětkař v Břeclavě

odporučuje všem slavným potravným spolkům svůj zásobený sklad veškerých druhů kartáčů a štětek dobré jakosti za ceny najlevnější. Vlastní výroba natěračských štětek. Vzorky na požádání zašle franco hned po obdržení.

Pravé křmne vápno so značkou

„HOSPODAR“

Dostať:

5 kg. vrecko za K. 2.—, 50 kg. vrece za K. 12.—, výhradne v sklade

Kroneraff a Jesenský Lipt. Sv. Mikuláš.

Obširne návody a plakáty zadarmo. — Hodí sa pre každý druh statku.

Luhačovická kyselka

pitá s mliekom, jako Selterská lebo Břilínska, lieči s úspechom katarrhy trubie a hrtáňa, ďalej katarrhy žalúdka, žáhu, ranie vracanie, nechutenstvo, kamienky žľezové a ľadvinové, skrofuloru, exsudáty prsnie i brušnie po ženských nemociah.

Rozosiela sa vo fľašiach po 16 a 0.75 litra.

Správa kúpeľov

v Luhačoviciach na Morave.

Závod založený roku 1878.

Mlyny

Pocfený viacej štátnimi odmenami za vynikajúce stroje pre mlyny a sladovny.

každého druhu zariaďuje, a reconstrukcie starších mlynov, dľa osvedčeného moderného spôsobu vyrizuje, a prevádza jako aj dodáva jednotlivé stroje a strojové čiastky pre mlyny a sladovny v cenách veľmi ľavných

OSVALD BRÁZDA,

Závod pre stavbu umelých mlynov a strojnícká továrna v Přerově (Morava).

Viac sto pochválných odporúčaní, za prevedenie mnou zariadených mlynov a sladoven, môžem na požiadanie ku láskavému nahliadnutiu predložiť.

Do Ameriky

po cisárskych rýchlochodach „Kaiser Wilhelm der Grosse“, „Kaiser Wilhelm II“, „Krom-princ Wilhelm“ a rýchlych dvojsroubovýchpoštových parolodiach ako: „Bremen“, „Grosser Kurfürst“, „Friedrich der Grosse“, „Barbarossa“, „Princess Alice“ do New-Yorku, Baltimore, Galvestonu atd. najvýhodnejšie možno cestovať cez Bremen.

Plavba oceanom trvá len 5—7 dni.

Každú žiadanú úpravu ochotne a zdarma podá jediná československá firma

Kareš & Stotsky, Bremen

Bahnhofstrasse 29.

Kto chce byť krajansky obslužený, nech nevyhadáva žiadne iné firmy, ale s úplnou dôverou nech sa obráti na nás, my sme tisíce krajanov doprevadili za more ku ich úplnej spokojenosti. Závďavok nech si pošle každý z domu, načo obdrží od nás šífkartu, s ktorou keď sa preukáže na pruských hraniciach, bez prekážok bude ďalej prepustený. Pište na adresu:

Kareš & Stocky, Bremen

Bahnhofstrasse 29.

— Vzorky zadarmo a franco. —

Lodenové sukne

polovlnené rôznych bariev, 1 kus 65—70 kr. Sukne „Mandžuria“ (novinka) po 1 zl. 20 — 1 zl. 25., spodné nohavice po 50 kr. — 1 zl. vyrába a dobierkou zasiela:

I. Česká vyr. a vývoz suken lodenových

Adolta Jelínka

v Lísku, p. Jimramov. (Morava.)

Nehodiači sa tovar buď vymením alebo vezmem zpät a peniaze vrátim!

Každá nespokojnosť vylúčená!!

Do 5 kgr. balíku vojde 7 sukien.

Skalický gazd. potravný spolek

odporúča svoj hojne zasobný sklad.

Zkúmaných ďatelin

— a travného semena —

ako aj vápno stavebné i ku hnojeniu, portlandský cement a sadru (gyps).

Ján Novomestský, mechanik a strojník v Holíči

odporúča širokému obecnstvu svoj bohatý sklad

Šicích strojov a biciklov

tak tiež i

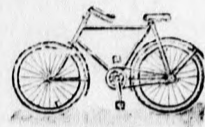

sklad hospodárskych strojov.

Má vždy na sklade všetky ku týmto strojom patriace súčiastky.

Prijímajú sa tiež všetky opravy (reparacie) týchto strojov.

— Ceny ľavé. —

— Obsluha solidná. —

Každa sporiva gazdina

— používa —

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM — SO SOKOLOM

Docielu tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej

kávy.

TOVARNE:

v Kolíne a Prostejove, Morava.

≡ VODOVODY ≡

samočinné i pomocou strojov

pre mestá, obce, veľkostatky, villy, tehelne, továrne a domy súkromné.

Najlepšie

PUMPY

trvanlivé
a so zárukou
zhotovuje
zariadenie

Továrň na
vodovody a
pumpy

JAN VÍTEZ v Přerově (Morava).

— CENY MIERNE. —

— Predbežné výpočty a cenníky zadarmo. —

